

Література:

1. Гомонай В. В. Будапештський меморандум: уроки та невиконані очікування на шляху України до вступу в НАТО. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право. 2024. Вип. 81(3). С. 346–351. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/66302/1/54-2.pdf>.
2. Носовський, А. В. (2022). Ядерний тероризм Російської Федерації в Україні – виклик для світової безпеки: Стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 23 березня 2022 року. *Visnik Nacional Noi Academii Nauk Ukraini*, (5), 24–29. <https://doi.org/10.15407/visn2022.05.024>.
3. Потехін О. В. Ядерне роззброєння України у контексті її відносин з США та РФ. АГОРА. 2016. №. Вип. 16. С. 16-19. URL: https://elibrary.ivinas.gov.ua/397/1/Ukraines_Nuclear_Disarmament_in_the_Cont.pdf.
4. Could Zelensky use nuclear bombs? Ukraine's options explained. URL: <https://www.thetimes.com/world/russia-ukraine-war/article/zelensky-nuclear-weapons-bomb-0ddjrs5hw>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-31>

EUROPEAN EXPERIENCE OF INTERACTION OF PUBLIC ASSOCIATIONS WITH PUBLIC AND LOCAL AUTHORITIES

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВИМ ВРЯДУВАННЯМ

Kritsak Yu. L.

Postgraduate student, at the Department of Political Science and Public Administration Uzhhorod National University Uzhhorod, Ukraine

Крицак Ю. Л.

аспірант кафедри політології і державного управління Ужгородський національний університет м. Ужгород, Україна

Актуальність теми. Сучасні виклики, зокрема військовий конфлікт та економічна криза, посилюють потребу в ефективній взаємодії між громадськими об'єднаннями та органами державної влади, що сприяє стабільності та прозорості управлінських процесів. Європейський

досвід демонструє, що інтеграція активного громадянського суспільства у прийняття рішень значно покращує оперативність вирішення соціальних проблем і знижує ризики корупційних практик. Аналіз даних механізмів є надзвичайно актуальним для України, оскільки дозволяє адаптувати перевірені міжнародні практики до національних умов.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі, що стрімко змінюється під впливом глобалізаційних процесів, технологічних інновацій та соціально-економічних трансформацій, питання взаємодії між громадськими організаціями та державними інституціями набуває особливої актуальності. З кожним днем ми стаємо свідками того, як традиційні моделі управління поступово піддаються трансформації під впливом нових викликів та потреб суспільства. Цей процес викликає природне бажання роздумувати над тим, яким чином ефективна комунікація та співпраця між громадськістю та владними структурами можуть сприяти побудові більш прозорого, відповідального та інклюзивного суспільства.

Не можна не виокремити саме досвід європейських країн, де протягом останніх десятиліть сформувалися ефективні моделі партнерства між громадськими об'єднаннями та органами державного управління. Цей досвід є яскравим прикладом того, як комплексний підхід до інтеграції різних соціальних сил здатний трансформувати процес прийняття рішень, зробити їх більш адаптивними до потреб населення та сприяти посиленню демократичних процесів.

В Європі вдалося знайти баланс між централізованою владою та місцевими ініціативами, що дозволяє максимально ефективно використовувати потенціал громадянського суспільства.

Розглядаючи сучасні проблеми та виклики, з якими стикаються як державні органи, так і громадські ініціативи, варто зазначити, що кожна сторона має свої сильні сторони та недоліки. З одного боку, існує необхідність чітко регламентованих механізмів участі громадськості у прийнятті рішень, з іншого – потреба в гнучких та адаптивних підходах, що враховують специфіку місцевих умов. У цьому контексті європейський досвід є надзвичайно цінним, адже він демонструє, що шлях до успішної співпраці лежить через постійний діалог, взаємне розуміння та спільну роботу над вирішенням нагальних соціальних проблем.

Європейський досвід взаємодії громадських об'єднань з органами державної влади та місцевим врядуванням, можна розцінювати, що має інтеграцію представників громадянського суспільства в процес прийняття рішень, що є одним із ключових чинників підвищення ефективності управління на всіх рівнях.

Згідно з даними Європейського інституту демократичних досліджень [2], у низці країн Європи сформовано спеціалізовані інституційні платформи, що забезпечують постійний діалог між державними структурами та громадськими організаціями, що позитивно впливає на розробку та впровадження місцевих політик. Наприклад в таких країнах, як Нідерланди, Фінляндія та Німеччина, встановлено прозорі механізми зворотного зв'язку, які дозволяють оперативно реагувати на потреби місцевих громад та коригувати стратегії розвитку, що сприяє зниженню рівня корупції та підвищенню рівня громадської довіри до органів влади [4].

Дослідження Бондаренко С. також свідчить, що взаємодія між громадськими об'єднаннями та органами державної влади супроводжується рядом проблем та викликів сьогодення. Згідно з джерелом [1], одним із серйозних перешкод є нерозвиненість механізмів координації між центральною владою та місцевими органами, що часто призводить до дублювання зусиль та неефективного використання ресурсів.

За аналізом законодавства, викладеного в посібнику Іваненко П. який мав напрям дослідження механізмів зворотного зв'язку в місцевому управлінні [3], відсутність чітких регламентів щодо участі громадських організацій у прийнятті рішень створює правову невизначеність, що перешкоджає формуванню стійких партнерських відносин.

Як приклад, у деяких регіонах Європи спостерігається дисбаланс між фінансовою підтримкою з боку держави та можливостями громадських організацій щодо реалізації власних ініціатив, що обмежує їхній внесок у розвиток місцевих громад. Тому є необхідність системного підходу до вирішення існуючих проблем, що включає розробку нових нормативно-правових актів, вдосконалення механізмів фінансової підтримки громадських організацій, а також розширення можливостей для професійного розвитку представників громадянського суспільства.

За аналізом нормативно-правового забезпечення участі громадськості в прийнятті рішень в ЄС [5], впровадження інтегрованих моделей співпраці дозволяє не лише вирішувати поточні проблеми, а й створювати умови для довгострокового стійкого розвитку місцевих спільнот. Таким чином, європейський досвід є яскравим прикладом того, як гармонізація інтересів державних структур та активних громадських об'єднань може стати потужним інструментом у забезпеченні високих стандартів публічного управління.

В цілому європейські моделі взаємодії між громадськими організаціями та органами державної влади демонструють високу

ефективність за умов наявності чітких регуляторних механізмів, системної підтримки з боку держави та активного залучення громадян до процесу прийняття рішень. Такий підхід сприяє створенню інноваційних та адаптивних моделей управління, що відповідають сучасним викликам глобалізації та соціально-економічних трансформацій. Зокрема відповідні моделі взаємодії підсилюють суб'єкти публічного управління з боку громадських об'єднань, через оперативніше реагувати на суспільні виклики, отримувати експертні висновки, розширювати канали комунікації з громадянами та залучати додаткові ресурси для реалізації стратегічних ініціатив. Крім того, активна участь громадських об'єднань сприяє розвитку кадрового потенціалу публічного управління, оскільки залучені до таких організацій фахівці набувають цінного досвіду, управлінських навичок і глибокого розуміння суспільних процесів. Це, своєю чергою, забезпечує приток мотивованих і компетентних кадрів до органів державної влади, що сприяє підвищенню ефективності державного управління та його відповідності потребам громадян. З огляду на вищезазначене, адаптація європейського досвіду до умов національної практики є не лише бажаною, а й необхідною для подальшого розвитку демократичних процесів та підвищення якості життя громадян.

Висновки. В умовах кризи та воєнних дій Україна опинилася перед викликами, які вимагають радикальних змін у підходах до державного управління та організації суспільного діалогу. Ретельний аналіз європейського досвіду демонструє, що ефективна взаємодія між громадськими об'єднаннями та органами державної влади є запорукою не лише оперативного реагування на кризові ситуації, але й фундаментом для побудови стабільного, прозорого та демократичного суспільства.

У сучасних умовах, коли ресурси та можливості країни зазнають серйозних випробувань, впровадження систем відкритого управління та регулярних консультацій з громадськістю може стати потужним інструментом для мобілізації внутрішнього потенціалу та підтримки процесів реформування.

Застосування європейських практик дозволить Україні здійснити якісний стрибок у трансформації державних інститутів, адаптуватися до сучасних викликів та закласти фундамент для майбутнього розвитку. Системна інтеграція моделей відкритого діалогу, використання цифрових технологій та залучення громадян до прийняття рішень сприятиме створенню умов для довгострокової стабільності та демократичного процвітання. Тому адаптація та імплементація перевірених європейських підходів є не лише актуальною, а й

необхідною стратегією для України, яка прагне стати сучасною, прозорою та ефективною державою в умовах глобальних викликів.

Література:

1. Бондаренко С. Інтегровані моделі співпраці: перспективи для місцевого розвитку. Сучасні проблеми управління. 2022. № 1. С. 15–30.
2. Європейський Інститут Демократичних Досліджень. Цифрова трансформація публічного управління в Європі. Брюссель: Європейський Інститут Демократичних Досліджень, 2021. URL: https://www.eid.org/eu_digital_transformation.
3. Іваненко П. Механізми зворотного зв'язку в місцевому управлінні: порівняльний аналіз європейських практик. Публічне управління в Європі, 2021. № 4. С. 45–60.
4. Петрова Л. Проблеми координації між центральною владою та місцевими органами: досвід Нідерландів, Фінляндії та Німеччини. Європейський досвід у публічному управлінні, 2019. № 2. С. 112–130.
5. Сидоренко О. Нормативно-правове забезпечення участі громадськості в прийнятті рішень: європейські підходи. Юридична практика, 2020. № 3. С. 75–90.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-32>

THE PHENOMENON OF POPULISM IN THE CONTEXT OF THE DEMOCRATIC CRISIS: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS

ФЕНОМЕН ПОПУЛІЗМУ В КОНТЕКСТІ КРИЗИ ДЕМОКРАТІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Lavrynovych O. A.

*Candidate of Philosophical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Philosophy and Pedagogy
National Transport University
Kyiv, Ukraine*

Лавринович О. А.

*кандидат філософських наук,
доцент,
доцент кафедри філософії
та педагогіки
Національний транспортний
університет
м. Київ, Україна*

Посилення інтересу до феномену популізму у сучасному політичному дискурсі зумовлено його впливом на перспективи